

ŠTÁTNA ŠKOLSKÁ INŠPEKCIA
úsek inšpekčnej činnosti
Staré grunty 52, 841 04 Bratislava 4

**Správa o stave odstránenia nedostatkov zistených pri inšpekciách
v gymnáziách a v jazykových školách v školskom roku 2013/2014 v SR**

Štátna školská inšpekcia vykonala **36** inšpekcií na kontrolu stavu odstránenia nedostatkov v **34** gymnáziách (G), z ktorých bolo **8** cirkevných, **6** súkromných, **6** s vyučovacím jazykom národností a **5** bilingválnych. Následné inšpekcie sa konali po tematických a následných inšpekciách, 4 z nich po komplexných inšpekciách. V 2 subjektoch (Košický a Trenčiansky kraj) sa konala opakovaná následná inšpekcia po tematickej a následnej inšpekcii. Kontrola stavu odstránenia zistených nedostatkov sa uskutočnila aj v **2 jazykových školách** (JŠ) po tematických inšpekciách sledujúcich dodržanie podmienok získania oprávnenia vykonávať štátne jazykové skúšky.

Pri následných inšpekciách bolo uplatnených **220 opatrení** na odstránenie zistených nedostatkov.

Prehľad akceptácie/splnenia uplatnených opatrení je uvedený v tabuľke č. 1.

Tabuľka č. 1 Prehľad opatrení uplatnených ŠŠI

spolu	220					
z toho	odporúčania		opatrenia prijaté kontrolovaným subjektom		opatrenia uložené školskou inšpekciou	
počet	67		130*		23	
z toho	akceptované	%	splnené	%	splnené	%
	59	88	126	96,9	22	95,6

*2 opatrenia prijaté kontrolovaným subjektom (0,9 %) sa nedali skontrolovať.

Analýza zisteného stavu

Prevládajúce nedostatky zistené pri inšpekciách

Akceptovaných a splnených bolo **208** opatrení (94,5 %). Uplatnené opatrenia boli nasmerované na odstránenie nedostatkov v/vô:

- školských vzdelávacích programoch (ŠkVP),
- príprave a realizácii prijímacieho konania, maturitnej skúšky a štátnej jazykovej skúšky,
- organizácii vyučovania,
- realizácii kontinuálneho vzdelávania,
- školských poriadkoch,
- systéme kontroly a hodnotenia žiakov a zamestnancov,
- vedení pedagogickej dokumentácie.

Plnenie opatrení na odstránenie zistených nedostatkov

Odporúčania

Štátna školská inšpekcia uložila **67** odporúčaní, z ktorých bolo 59 (88 %) akceptovaných. Odporúčania, ktoré sa týkali ŠkVP súviseli s ich aktualizáciou a sprehľadnením, s odstránením formálnych nedostatkov a doplnením poznámok v učebnom pláne (UP). V oblasti prijímacieho konania sa odporúčania týkali úplnosti, zvýšenia úrovne vypracovania kritérií na prijatie a informovanosti uchádzačov a ich zákonných zástupcov. V pedagogickom

riadení sa odporúčania zameriavali na vypracovanie plánu kontinuálneho vzdelávania pedagogických a odborných zamestnancov, na zefektívnenie vnútorného systému kontroly a hodnotenia, na monitorovanie správania žiakov ako prevencie vzniku sociálno-patologických javov, na skvalitnenie prípravy a realizácie maturitnej skúšky a štátnej jazykovej skúšky, na spresnenie vecného obsahu vydaných rozhodnutí a na odstránenie chýb vo vedení pedagogickej dokumentácie. V oblasti výchovno-vzdelávacieho procesu sa odporúčania sústredili na rozvíjanie sebahodnotiacich kompetencií žiakov a na rozvoj kompetencií k tímovej spolupráci.

Akceptovaním odporúčaní sa sprehľadnili a doplnili ŠkVP, spresnili kritériá na prijímanie uchádzačov o vzdelávanie s pozitívnym dopadom na informovanosť a odstránili sa nedostatky vo vedení pedagogickej dokumentácie. Vytvorili sa predpoklady na zvýšenie úrovne pedagogického riadenia v oblasti kontroly a hodnotenia žiakov a zamestnancov a na zvyšovanie kvalifikácie pedagogických zamestnancov plánovaním kontinuálneho vzdelávania v súlade s profiláciou školy. Prijatie odporúčaní napomohlo rozvíjať kompetencie žiakov k sebahodnoteniu a k práci v tíme, prispelo k prevencii vzniku nežiaduceho správania sa žiakov. Viedlo k zabezpečeniu evidencie priebehu a dĺžky pedagogickej praxe učiteľov a k zosúladieniu počtu plánovaných a odučených hodín v kontrolovaných jazykových kurzoch.

Neprijaté odporúčania v I G (Trenčiansky kraj) sa týkali čitateľnejšieho zapisovania učiva niektorých predmetov v triednych knihách a zakúpenia mikroskopov pre praktické cvičenia, čo malo za následok pretrvávanie nepriaznivého stavu. Neakceptovanie 3 odporúčaní na skvalitnenie obsahovej stránky ŠkVP, na zlepšenie vedenia pedagogickej dokumentácie (obsahové a formálne nedostatky zápisov v triednych knihách) a na monitorovanie správania sa žiakov v inom G (Žilinský kraj) neumožnilo zlepšiť stav v uvedených oblastiach. Nezriadenie žiackej školskej rady v súkromnom G v Bratislavskom kraji (s odôvodnením rodinného prostredia školy s dobrými vzťahmi žiakov a učiteľov) môže mať nepriaznivý dopad na princíp demokratického riadenia školy. Odporúčanie smerujúce k vybudovaniu bezbariérového prístupu v ďalšom G (Banskobystrický kraj) nebolo prijaté z finančných dôvodov.

Plnenie opatrení prijatých kontrolovaným subjektom

Riaditelia kontrolovaných subjektov prijali **130** opatrení, z ktorých splnili 126 (96,9 %). Boli zamerané najmä na zosúladienie štruktúry ŠkVP so štátnym vzdelávacím programom, na vypracovanie UP v súlade s rámcovým UP a jeho rozpracovanie na podmienky školy, na nedostatočné vypracovanie/nevypracovanie učebných osnov (UO) a na deklarovanie úprav obsahu, foriem a metód hodnotenia žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ŠVVP). Ďalšie opatrenia sa týkali prípravy a realizácie prijímacích skúšok, maturitnej skúšky, štátnej jazykovej skúšky, doplnenia niektorých ustanovení do školského poriadku a organizácie vyučovania.

Prijatie opatrení viedlo ku skvalitneniu vypracovania ŠkVP (doplnením chýbajúcich častí dokumentu, sprehľadnením jeho usporiadania), UP (vypracovaním vlastných poznámok k UP, doplnením všetkých predmetov do UP, dodržaním stanoveného týždenného počtu vyučovacích hodín) a UO (rozpracovaním najmenej v rozsahu vzdelávacích štandardov, vypracovaním chýbajúcich UO). Pozitívne sa prejavilo deklarovanie hodnotenia žiakov so ŠVVP a vypracovanie individuálnych výchovno-vzdelávacích programov. Doplnenie školského poriadku (o podmienky na zaistenie ochrany žiakov pred sociálno-patologickými javmi a o povinnosti zákonných zástupcov žiakov) vytvorili predpoklad pre zaistenie bezpečnosti školského prostredia a zvýšenie právneho vedomia všetkých zainteresovaných v procese vzdelávania. Spresnenie kritérií na prijímanie, zohľadnenie termínu uvedeného v prihláške, vytvorenie primeraných podmienok pre vykonanie prijímacej skúšky uchádzačov so ŠVVP a zabezpečenie regulárneho priebehu externej časti maturitnej skúšky viedli k ich objektivizácii a zosúladieniu s právnymi predpismi. Rešpektovaním právneho predpisu

v niektorých ustanoveniach vymedzujúcich podmienky získania oprávnenia vykonávať štátnu jazykovú skúšku sa zosúladiť stav s právnymi predpismi, čo sa následne odrazilo v zlepšení vedenia príslušnej dokumentácie. Odstránenie ďalších nedostatkov sa týkalo rozsahu a obsahu niektorých vyšších a prípravných jazykových kurzov. Dodržiavanie psychohygienických zásad a zlepšenie organizácie vyučovania spolu s vypracovaním vnútorného systému kontroly a hodnotenia žiakov a zamestnancov, ako i požiadaviek na kontinuálne vzdelávanie vytvorilo predpoklady pre skvalitnenie výchovno-vzdelávacieho procesu.

Nesplnenie 1 opatrenia prijatého kontrolovaným subjektom (Bratislavský kraj) viedlo k pretrvávaniu vyučovania cudzích jazykov cudzincami bez nadobudnutia požadovaného vzdelania zo štátneho jazyka. V inom G (Trenčiansky kraj) nesplnenie opatrenia spôsobilo pretrvávajúcu absenciu UO niektorých predmetov a nedostatočné rozpracovanie UO iných predmetov alebo ich rozpracovanie v inej hodinovej dotácii, ako uvádzal UP. Tieto nedostatky subjekt odstránil počas školského roka, čo preukázala ďalšia následná inšpekcia. Pre splnenie 2 opatrení v iných subjektoch (Košický a Nitriansky kraj) nenastali podmienky, pričom 1 prijaté opatrenie zostalo v platnosti.

Plnenie uložených opatrení

Štátna školská inšpekcia uložila opatrenia (23), z ktorých bolo splnených 22 (95,6 %). Uložené opatrenia sa týkali nedôsledného vypracovania UO väčšiny vyučovacích predmetov a nevykonania 1. atestácie riaditeľom školy v 1 G (Trenčiansky kraj), nezabezpečenia vedenia pedagogickej dokumentácie dvojjazyčne a nevydania školského poriadku v jazyku národnostnej menšiny v inom G (Banskobystrický kraj). Ďalšie opatrenia súviseli s pretrvávajúcimi nedostatkami v ŠkVP (rozpracovanie a realizácia prierezových tém, spôsob a podmienky ukončovania štúdia a dosiahnutý stupeň vzdelania) a absenciou častí školských poriadkov (podmienky ochrany žiakov pred násilím, diskrimináciou, protidrogová prevencia a úprava výkonu práv a povinností zákonných zástupcov). Časť uložených opatrení sa týkala maturitnej skúšky (objektívnosť hodnotenia odpovedových hárkov, zaškolenie administrátorov a pomocného dozoru, stanovenie výsledného stupňa prospechu, vymenovanie členov predmetovej maturitnej komisie spĺňajúcich kvalifikačné predpoklady).

Splnenie uložených opatrení umožnilo zosúladiť stav vypracovania dokumentov školy s právnymi predpismi a vytvorilo predpoklad pre skvalitnenie priebehu výchovno-vyučovacieho procesu ako i ukončovania štúdia na G. Pozitívny dopad malo definovanie podmienok na zaisťovanie bezpečnosti školského prostredia, pravidiel vzťahov účastníkov vzdelávania a zákonných zástupcov žiakov a zvýšenie kvalifikácie vedúceho zamestnanca.

Nesplnené uložené opatrenie (dvojjazyčné vedenie triednych kníh) obmedzovalo poskytovanie informácií o priebehu výchovy a vzdelávania v jazyku národnostnej menšiny.

Iné zistenia

V 1 JŠ (Nitriansky kraj) boli v triednej knihe zápisy o prebranom učive čiastočne zaznamenávané len v cudzom jazyku. Riaditeľka školy ústne upozornenie na potrebu zosúladenia tejto skutočnosti s právnym predpisom neakceptovala, preto bolo uložené prijatie opatrenia zo strany kontrolovaného subjektu na odstránenie nedostatku. Zároveň bolo zistené, že účelovo zmenené kurzy premenované na špeciálne (pôvodne vykazované v štatistickom výkaze ako prípravné alebo vyššie), neboli súčasťou ŠkVP a nemali vypracované UO. V dôsledku toho boli škole uložené odporúčania smerujúce k zvýšeniu dôveryhodnosti štatistických výkazov školy v identifikácii kurzov podľa reálneho stavu a k vypracovaniu UO pre špeciálne kurzy s neštandardným obsahom a rozsahom zriadených mimo rámca učebného plánu ŠkVP.

Štátna školská inšpekcia adresovala zriaďovateľovi súkromného G (Košický kraj) upozornenie, v ktorom poukázala na závažné nedostatky zistené v pedagogickom riadení a zabezpečení podmienok výchovy a vzdelávania (štruktúra a obsah ŠkVP, vedenie

pedagogickej dokumentácie, prijímanie žiakov na vzdelávanie, výchovné poradenstvo, školský poriadok, interný predpis na vybavovanie sťažností, ročný plán ďalšieho vzdelávania pedagogických zamestnancov, odbornosť vyučovania, rozhodovanie, organizácia vyučovania, ukladanie výchovných opatrení a vedenie evidencie školských úrazov a nezriadenie rady školy. Informáciu o odstránení nedostatkov zaslal zriaďovateľ súkromného G školskej inšpekcie v stanovenom termíne.

Závery

Odstránenie väčšiny nedostatkov pri tvorbe ŠkVP, zosúladenie prípravy a realizácie prijímacieho konania, maturitnej skúšky a štátnej jazykovej skúšky s právnymi predpismi, zmeny v organizácii vyučovania, zlepšenie plánovania a realizácie vzdelávania a kontrolného systému sa pozitívne odrazili na skvalitnení výchovno-vzdelávacieho procesu. Prijatie odporúčaní a splnenie opatrení v doplnení školských poriadkov a zmeny v organizácii vyučovania prispeli k vytváraniu priaznivej klímy v školách. Nedostatky pretrvávajú vo vypracovaní ŠkVP, nevykonávaní monitorovania správania sa žiakov a vedení triednych kníh časti kontrolovaných škôl.